

ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับความสามารถในการตัดสินใจของครู กรณีศึกษา: โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม*

THE RELATIONSHIP BETWEEN EMOTIONAL INTELLIGENCE AND DECISION-MAKING ABILITY OF TEACHERS: A CASE STUDY: SCHOOLS UNDER THE BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION, SAI MAI DISTRICT

อุทัยวรรณ สายพัฒนา^{1*}, สิริกาญจน์ ธนวุฒิปพรพินิต¹, สุรัชชัย ลิกขาบัณฑิต²

Uthaiwan Saipatthana^{1*}, Sirikarn Tanawutpompinit¹, Surachai Sikkhabandit²

¹บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

¹Graduate, Western University, Bangkok, Thailand

²หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

²Doctor of Philosophy Program in Educational Administration, Eastern Asia University, Bangkok, Thailand

*Corresponding author E-mail: dr.tukuthaiwan@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับความฉลาดทางอารมณ์ของครูในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตสายไหม 2) เพื่อศึกษาระดับความสามารถในการตัดสินใจของครู และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับความสามารถในการตัดสินใจของครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม จำนวนทั้งหมด 244 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านความฉลาดทางอารมณ์ของครูเท่ากับ .92 และด้านความสามารถในการตัดสินใจของครู เท่ากับ .94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของครูโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2) ระดับความสามารถในการตัดสินใจของครูทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากเช่นกัน และ 3) ความฉลาดทางอารมณ์ของครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการตัดสินใจของครูอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .724$) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าครูที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงจะมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ควรส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของครู โดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการที่เน้นทักษะทางสังคม ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นทีม และการเป็นผู้นำหรือผู้ตามที่ดี ควรส่งเสริมให้ครูสามารถแบ่งปันประสบการณ์ทั้งความสำเร็จและความล้มเหลวจากการตัดสินใจ และควรส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการสะท้อนคิดและการเรียนรู้จากการตัดสินใจ

คำสำคัญ: ความฉลาดทางอารมณ์, ความสามารถในการตัดสินใจ, ครู, เขตสายไหม

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the emotional intelligence of teachers in schools under the Bangkok Metropolitan Administration, Sai Mai District; 2) to study the decision-making ability of teachers; and 3) to study the relationship between emotional intelligence and teachers' decision-making ability. The sample consisted of 244 teachers in schools under the Bangkok Metropolitan Administration, Sai Mai District, selected by a multi-stage random sampling technique. The research instrument was a 5-level rating scale questionnaire with a reliability of .92 for the emotional intelligence of teachers and .94 for the decision-making ability of teachers. The statistics used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product moment correlation coefficient. The results showed that 1) teachers' overall and specific emotional intelligence were at a high level; 2) teachers' overall and specific decision-making ability were also at a high level; and 3) teachers' emotional intelligence had a high positive relationship with teachers' decision-making ability at a statistically significant level of .01 ($r = .724$). This indicates that teachers with high emotional intelligence have more effective decision-making. Therefore, teachers' emotional intelligence should be promoted by organizing workshops that focus on social skills and communication skills. Teamwork skills and good leadership or followership should encourage teachers to share their experiences of both successes and failures from decision-making, and an organizational culture that supports reflection and learning from decision-making should be fostered.

Keywords: Emotional Intelligence, Decision-Making Ability, Teachers, Sai Mai District

บทนำ

ในปัจจุบันสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี ทำให้เกิดความเครียด ความวิตกกังวล และความกดดันต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจ และอารมณ์ของบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวิชาชีพครูที่ต้องเผชิญกับความท้าทายต่าง ๆ ทั้งการจัดการเรียนการสอน การดูแลนักเรียน และการทำงานร่วมกับเพื่อนครูและบุคลากรในโรงเรียน (วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา, 2555) ครูที่มีความสามารถในการตระหนักรู้และควบคุมอารมณ์ตนเองได้ดีจะสามารถสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกกับนักเรียน และออกแบบบทเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการทางอารมณ์และสังคมของผู้เรียน และจัดการกับปัญหาความขัดแย้งในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ครูสามารถปรับตัวและยืดหยุ่นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการบริหารจัดการชั้นเรียนและการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ (Jennings, P. A. & Greenberg, M. T., 2009) ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence) เป็นความสามารถของบุคคลในการตระหนักรู้และเข้าใจอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น สามารถจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม และใช้ข้อมูลทางอารมณ์เพื่อเป็นแนวทางในการคิดและการกระทำ องค์ประกอบของ

ความฉลาดทางอารมณ์แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ การตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง การจัดการอารมณ์ของตนเอง การสร้างแรงจูงใจให้ตนเอง การเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น และทักษะทางสังคม (Goleman, D., 1998) ดังนั้น ความฉลาดทางอารมณ์จึงเป็นคุณลักษณะสำคัญที่ช่วยให้ครูสามารถรับมือกับความเครียดและความกดดันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความฉลาดทางอารมณ์ของครูถือเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา เนื่องจากครูที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงสามารถรับรู้และจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม ส่งผลให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน มีความสามารถในการเข้าใจและตอบสนองต่อความต้องการที่แตกต่างของผู้เรียนได้ดีกว่า ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะทางสังคมของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ยิ่งไปกว่านั้น ความฉลาดทางอารมณ์ของครูอาจมีผลกระทบต่อผู้เรียนโดยตรง เนื่องจากครูที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงมักจะเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาทักษะทางอารมณ์และสังคมของนักเรียน ผู้เรียนที่ได้รับการสอนจากครูที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงมีแนวโน้มที่จะพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของตนเองได้ดีกว่า มีความสนใจในการเรียนรู้มากขึ้น มีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ดี และมีทักษะในการจัดการกับความเครียดและความขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม (Collie, R. J. & Martin, A. J., 2017)

นอกจากความฉลาดทางอารมณ์แล้ว ความสามารถในการตัดสินใจก็เป็นอีกปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของครู เนื่องจากครูต้องตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ตลอดเวลา ทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน การแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน และการบริหารจัดการชั้นเรียน (ทศนา แคมมณี, 2560) ในบริบทของการศึกษาสมัยใหม่ที่มีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความสามารถในการตัดสินใจของครูถือเป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อคุณภาพการจัดการศึกษา การตัดสินใจของครูไม่ได้เป็นเพียงกระบวนการทางเทคนิคเท่านั้น แต่ยังสะท้อนถึงความเข้าใจในบริบททางการศึกษา การตระหนักรู้ถึงความต้องการของผู้เรียน และการประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิชาการอย่างเหมาะสม (Vanlommel, K. et al., 2017) การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพของครูไม่เพียงแต่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยตรง แต่ยังมีอิทธิพลต่อการออกแบบหลักสูตร การบริหารจัดการชั้นเรียน และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ครูที่มีความสามารถในการตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณและเป็นระบบ มักจะสามารถสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม นำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนในทุกมิติอย่างมีประสิทธิภาพ (Shavelson, R. J. & Stern, P., 1981) สามารถปรับเปลี่ยนการสอนให้ตอบสนองต่อความต้องการที่แตกต่างของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถนี้ช่วยให้ครูวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของนักเรียน ระบุอุปสรรคในการเรียนรู้ และออกแบบกลยุทธ์การสอนที่เหมาะสม (Mandinach, E. B. & Gummer, E. S., 2016) นักเรียนที่ได้รับการสอนจากครูที่มีความสามารถในการตัดสินใจอย่างเป็นระบบและมีเหตุผล มีแนวโน้มที่จะพัฒนากระบวนการคิดที่ซับซ้อนได้ดีกว่า มีความเชื่อมั่นในการตัดสินใจของตนเอง และสามารถประยุกต์ใช้กระบวนการคิดอย่างเป็นระบบในสถานการณ์ที่หลากหลาย การตัดสินใจของครูในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ปลอดภัยเคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง และส่งเสริมการมีส่วนร่วม ยังส่งผลให้ผู้เรียนมีทัศนคติเชิงบวกต่อการศึกษามีแรงจูงใจในการเรียนรู้ และพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 (Lopez-Vargas, P. et al., 2023)

ความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการตัดสินใจเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการทำงานของครูในบริบทการศึกษาสมัยใหม่ที่มีความซับซ้อนและท้าทาย การพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับความสามารถในการตัดสินใจของครูมีความสำคัญอย่างยิ่งในบริบทของห้องเรียน เนื่องจากครูต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ต้องการการตัดสินใจอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพอยู่ตลอดเวลา ความฉลาดทางอารมณ์ช่วยให้ครูสามารถประเมินสถานการณ์ได้อย่างถูกต้อง สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเอง และเข้าใจความต้องการทางอารมณ์ของนักเรียน ซึ่งเป็นข้อมูลที่สำคัญสำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับการเรียนการสอน (Sutton, R. E. & Wheatley, K. F., 2003) นอกจากนี้ ครูที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจในการจัดการชั้นเรียนได้อย่างยืดหยุ่นและเหมาะสมกับสถานการณ์มากกว่า โดยสามารถปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การสอนให้สอดคล้องกับสภาวะทางอารมณ์และความต้องการที่หลากหลายของผู้เรียน (Brackett, M. A. et al., 2010) ซึ่งการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ควบคู่ไปกับทักษะการตัดสินใจอาจเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างความสามารถของครูในการรับมือกับความท้าทายทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากบุคคลที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงจะสามารถตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าบุคคลที่มีความฉลาดทางอารมณ์ต่ำ เนื่องจากความฉลาดทางอารมณ์ช่วยให้บุคคลสามารถจัดการกับอารมณ์ของตนเองและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม ทำให้คิดได้อย่างมีเหตุผลและตัดสินใจได้อย่างรอบคอบ (Kovalchuk, V. et al., 2022)

เมื่อพิจารณาบริบทเชิงพื้นที่ เขตสายไหมเป็นเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครที่มีความหนาแน่นของประชากรสูง เป็นเขตที่มีลักษณะเป็นพื้นที่ชานเมืองที่กำลังเจริญเติบโตด้านเศรษฐกิจและชุมชนเมือง มีการผสมผสานระหว่างชุมชนเก่าและชุมชนที่อยู่อาศัยใหม่ ทำให้บริบททางสังคมและเศรษฐกิจของนักเรียนและผู้ปกครองมีความหลากหลายสูง มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของบริบททางสังคม สภาพแวดล้อมในเขตเมือง และเทคโนโลยีต่างๆ ส่งผลโดยตรงต่อการทำงานของครูในเขตสายไหม ที่ต้องเผชิญแรงกดดันในการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษายุคใหม่ ดังนั้น ในสภาพแวดล้อมที่ครูต้องเผชิญกับภาระงานสูง ความหลากหลายของนักเรียน และความซับซ้อนของชุมชนเมืองนี้ย่อมส่งผลให้ภาระงานและการดูแลนักเรียนของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในเขตพื้นที่ที่มีความซับซ้อนและมีปริมาณมากตามไปด้วย ซึ่งอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ครูเกิดความเครียด ความกดดัน หรือมีเวลาในการดูแลนักเรียนน้อยลง ดังนั้น ในสภาวะเช่นนี้ทำให้ครูต้องมีความฉลาดทางอารมณ์สูง เพื่อทำความเข้าใจและสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนที่มีภูมิหลังต่างกัน และต้องใช้ความสามารถในการตัดสินใจที่ซับซ้อน เพื่อตอบสนองต่อความต้องการที่แตกต่างกันของผู้เรียนแต่ละคน การศึกษาวิจัยในพื้นที่นี้จึงมีความสำคัญในการทำความเข้าใจคุณลักษณะภายในของครู เช่น ความฉลาดทางอารมณ์ของครู และความสามารถในการตัดสินใจต่าง ๆ ในการทำงานของครู และสะท้อนให้เห็นถึงความท้าทายและโอกาสในการศึกษาว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของครูมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติภารกิจหลักของครูอย่างไร ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับการวางแผนพัฒนาและช่วยเหลือครูในอนาคต และเป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยรวม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับความสามารถในการตัดสินใจของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม เพื่อเติมเต็มช่องว่างทางวิชาการและนำไปสู่การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงานของครูอย่างเป็นรูปธรรม และเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการตัดสินใจของครู อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความฉลาดทางอารมณ์ของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม
2. เพื่อศึกษาระดับความสามารถในการตัดสินใจของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับความสามารถในการตัดสินใจ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับความสามารถในการตัดสินใจของครู กรณีศึกษา: โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม โดยใช้วิธีวิจัยเชิงเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม จำนวนทั้งสิ้น 9 โรงเรียน จำนวนครู 595 คน (สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2567)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม จำนวน 244 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดขนาดของ Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (Krejcie, R. V. & Morgan, D. W., 1970) โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน คือ ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นชั้นภูมิ (ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก) แล้วใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในการสุ่มครูจากแต่ละชั้นภูมิตามจำนวนที่กำหนด แล้วสุ่มครูในแต่ละโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มอย่างง่ายตามจำนวนที่กำหนดไว้ในแต่ละโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) ถามเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ของครู ตามแนวคิดของ Goleman, D. ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ การตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง การจัดการอารมณ์ของตนเอง การสร้างแรงจูงใจให้ตนเอง การเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น และทักษะทางสังคม (Goleman, D., 1998) จำนวน 30 ข้อ ตอนที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) ถามเกี่ยวกับความสามารถในการตัดสินใจของครู ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ การระบุปัญหา การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ทางเลือก การเลือกทางเลือกที่เหมาะสม และการประเมินผลการตัดสินใจ จำนวน 30 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้าง โดยศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการตัดสินใจ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อสร้างข้อคำถามให้สอดคล้องกับขอบข่ายตามนิยามศัพท์เฉพาะ จากนั้นนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.67-1.00 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าความ

เชื่อมั่น โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค ได้ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ดังนี้ ตอนที่ 2 ถ้ามเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ของครู มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 และตอนที่ 3 ถ้ามเกี่ยวกับความสามารถในการตัดสินใจของครู มีค่าความเชื่อมั่นของเท่ากับ .94 จากนั้นนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปลงใน Google forms เพื่อสร้างคิวอาร์โค้ด (QR Code) ให้พร้อมที่จะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วประสานงานกับสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตสายไหม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วส่งคิวอาร์โค้ดให้กับครูในแต่ละโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และรับผลการตอบกลับคืนมา จำนวน 244 ฉบับ แล้วตรวจสอบความสมบูรณ์ของผลการตอบ แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ระดับความฉลาดทางอารมณ์และระดับความสามารถในการตัดสินใจของครู ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

4.51 - 5.00 หมายถึง มีความฉลาดทางอารมณ์/ความสามารถในการตัดสินใจอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีความฉลาดทางอารมณ์/ความสามารถในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีความฉลาดทางอารมณ์/ความสามารถในการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีความฉลาดทางอารมณ์/ความสามารถในการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีความฉลาดทางอารมณ์/ความสามารถในการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับความสามารถในการตัดสินใจของครูโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ดังนี้ (Hinkle, D. E. et al., 2003)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .90 - 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .70 - .90 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .50 - .70 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .30 - .50 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .00 - .30 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กันหรือสัมพันธ์กันต่ำมาก

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความฉลาดทางอารมณ์ของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม ปรากฏดังตาราง 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความฉลาดทางอารมณ์ของครู โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม โดยรวมและรายด้าน (n = 244)

ความฉลาดทางอารมณ์	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. การตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง	4.22	0.54	มาก
2. การจัดการอารมณ์ของตนเอง	4.28	0.61	มาก
3. การสร้างแรงจูงใจให้ตนเอง	4.15	0.58	มาก
4. การเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น	4.07	0.63	มาก
5. ทักษะทางสังคม	4.02	0.67	มาก
รวม	4.15	0.56	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการอารมณ์ของตนเอง ($\bar{x} = 4.28$, S.D. = 0.61) รองลงมาคือ ด้านการตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง ($\bar{x} = 4.22$, S.D. = 0.54) ด้านการสร้างแรงจูงใจให้ตนเอง ($\bar{x} = 4.15$, S.D. = 0.58) ด้านการเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น ($\bar{x} = 4.07$, S.D. = 0.63) และด้านทักษะทางสังคม ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = 0.67) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความสามารถในการตัดสินใจของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม โดยรวมและรายด้าน ปรากฏดังตาราง 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความสามารถในการตัดสินใจของครู โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม โดยรวมและรายด้าน (n = 244)

ความสามารถในการตัดสินใจ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. การระบุปัญหา	4.12	0.50	มาก
2. การรวบรวมข้อมูล	4.18	0.48	มาก
3. การวิเคราะห์ทางเลือก	3.99	0.55	มาก
4. การเลือกทางเลือกที่เหมาะสม	4.05	0.53	มาก
5. การประเมินผลการตัดสินใจ	3.91	0.57	มาก
รวม	4.05	0.52	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม มีความสามารถในการตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.05$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการรวบรวมข้อมูล ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.48) ด้านการระบุปัญหา ($\bar{x} = 4.12$, S.D. = 0.50) ด้านการเลือกทางเลือก ($\bar{x} = 4.05$, S.D. = 0.53) ด้านการวิเคราะห์ทางเลือก ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = 0.55) และด้านการประเมินผลการตัดสินใจ ($\bar{x} = 3.91$, S.D. = 0.57) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับความสามารถในการตัดสินใจของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม ปรากฏดังตาราง 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับความสามารถในการตัดสินใจของ
ครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม

ตัวแปร	EI1	EI2	EI3	EI4	EI5	DM1	DM2	DM3	DM4	DM5	EI รวม	DM รวม
EI1:	1.000	.685**	.612**	.543**	.498**	.524**	.467**	.512**	.489**	.436**	.801**	.598**
EI2:		1.000	.672**	.589**	.521**	.556**	.523**	.578**	.534**	.479**	.832**	.657**
EI3:			1.000	.634**	.567**	.612**	.598**	.645**	.601**	.523**	.841**	.723**
EI4:				1.000	.678**	.478**	.512**	.567**	.589**	.534**	.789**	.623**
EI5:					1.000	.423**	.445**	.498**	.512**	.567**	.751**	.579**
DM1:						1.000	.634**	.589**	.567**	.512**	.634**	.789**
DM2:							1.000	.678**	.623**	.578**	.612**	.823**
DM3:								1.000	.712**	.634**	.689**	.856**
DM4:									1.000	.689**	.667**	.834**
DM5:										1.000	.623**	.798**
EIรวม											1.000	.724**
DM												1.000
รวม												

หมายเหตุ: ** = นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับความสามารถในการตัดสินใจโดยรวมของครู โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .724, p < .01$) เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์รายด้านกับความสามารถในการตัดสินใจโดยรวม พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ด้านการสร้างแรงจูงใจให้ตนเองมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงกับความสามารถในการตัดสินใจโดยรวมของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .723$) รองลงมา คือ ความฉลาดทางอารมณ์ด้านการจัดการอารมณ์ตนเอง ($r = .657$) และความฉลาดทางอารมณ์ด้านการเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น ($r = .623$) ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ความฉลาดทางอารมณ์ด้านทักษะทางสังคม ($r = .579$) ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการตัดสินใจรายด้านกับความฉลาดทางอารมณ์โดยรวม พบว่า ความสามารถในการตัดสินใจทุกด้านมีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .612-.689$) และเมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อยด้านต่าง ๆ ของทั้งสองตัวแปร พบว่า องค์ประกอบย่อยด้านต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .423 ถึง .645 ($r = .423 - .645$) ด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ ด้านการสร้างแรงจูงใจให้ตนเองกับความสามารถในการวิเคราะห์ทางเลือก ($r = .645$) รองลงมา คือ ด้านการสร้างแรงจูงใจให้ตนเองกับความสามารถในการระบุปัญหา ($r = .612$) และด้านการสร้างแรงจูงใจให้ตนเองกับความสามารถในการเลือกทางเลือกที่เหมาะสม ($r = .601$) ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ความฉลาดทางอารมณ์ด้านทักษะทางสังคม กับความสามารถในการระบุปัญหา ($r = .423$)

อภิปรายผล

1. ความฉลาดทางอารมณ์ของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูในเขตนี้มีความสามารถในการจัดการกับอารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับคำกล่าวของ Mayer, J. D. & Salovey, P. ที่เห็นว่า การจัดการอารมณ์เป็นหัวใจสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ และเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับครูในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม การที่ครูมีความสามารถในด้านนี้สูง อาจเป็นผลมาจากประสบการณ์การทำงานในห้องเรียนที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์ท้าทายต่าง ๆ การฝึกฝน และพัฒนาทักษะในการจัดการอารมณ์ของตนเองผ่านการปฏิบัติงาน รวมถึงการได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจากหน่วยงานต้นสังกัด และครูยังมีความสามารถในการตระหนักรู้อารมณ์ของตนเอง แสดงว่า ครูมีความสามารถในการรับรู้และเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของตนเองได้อย่างชัดเจน รู้จักจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเอง และการเข้าใจผลกระทบของอารมณ์ต่อพฤติกรรมของตนเอง การที่ครูมีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจให้ตนเองในระดับมาก สะท้อนถึงความมุ่งมั่น ความเพียรพยายาม การตั้งเป้าหมาย และความสามารถในการขับเคลื่อนตนเองให้บรรลุเป้าหมาย (Mayer, J. D. & Salovey, P., 1997) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Skaalvik, E. M. & Skaalvik, S. ที่พบว่า ปัจจัยสิ่งแวดล้อมมีผลต่อแรงจูงใจของครู ด้านการเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น ครูมีความสามารถในการเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่นในระดับมาก แสดงว่า ครูมีความสามารถในการรับรู้และเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่น เช่น นักเรียน เพื่อนร่วมงาน และผู้ปกครอง เป็นต้น ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับครูในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ (Skaalvik, E. M. & Skaalvik, S., 2011) ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Dulewicz, V. & Higgs, M. ที่เน้นความสำคัญของการเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่นในสภาพแวดล้อมการทำงาน ส่วนในด้านทักษะทางสังคม ครูมีทักษะทางสังคมอยู่ในระดับมาก แม้ว่าจะเป็นส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่สูงที่สุด (0.67) แสดงให้เห็นว่า ครูมีทักษะทางสังคมแตกต่างกันมากที่สุด ซึ่งอาจเป็นผลจากความแตกต่างของบุคลิกภาพ ประสบการณ์ชีวิต หรือการฝึกอบรมที่ได้รับ การที่ด้านนี้มีคะแนนต่ำที่สุดอาจสะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนาทักษะทางสังคมของครูให้มากขึ้น ซึ่งทักษะทางสังคมนั้นรวมถึงความสามารถในการสื่อสาร การสร้างความสัมพันธ์ การทำงานเป็นทีม และการจัดการความขัดแย้ง (Dulewicz, V. & Higgs, M., 2000) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (พิมพ์ใจ วิเศษ, 2554) ที่พบว่า ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร สถานศึกษา อำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านทักษะทางสังคม แม้จะอยู่ในระดับมากก็ตาม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทักษะทางสังคมเป็นความสามารถที่ซับซ้อนและต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง ในบริบทของครูที่ต้องรับผิดชอบการสอน และงานอื่น ๆ ที่หลากหลาย อาจทำให้มีเวลาจำกัดในการพัฒนาทักษะทางสังคม นอกจากนี้ สังคมปัจจุบันที่มีการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารมากขึ้น อาจส่งผลให้ครูมีโอกาสน้อยลงในการพัฒนาทักษะทางสังคมผ่านการปฏิสัมพันธ์แบบเผชิญหน้า (Face-to-Face Interaction)

2. ความสามารถในการตัดสินใจของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากวิชาชีพครูเป็นวิชาชีพที่ต้องตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ อยู่เสมอ ทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน การประเมินผลการเรียนรู้ และการทำงานร่วมกับ

เพื่อนร่วมงาน ทำให้ครูได้ฝึกฝนและพัฒนาความสามารถในการตัดสินใจอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ครูในปัจจุบันมี โอกาสในการเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้และทักษะต่าง ๆ รวมถึงการตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ Simon, H. A. ที่กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นทักษะที่สามารถพัฒนาได้ผ่านการเรียนรู้และประสบการณ์ ซึ่งครูที่มี ประสบการณ์การสอนมักมีความสามารถในการตัดสินใจอยู่ในระดับที่ดี เนื่องจากได้รับการฝึกฝนผ่านสถานการณ์ จริงในการทำงาน (Simon, H. A., 1960) ผลการวิจัยนี้เป็นไปในทิศทางเดียวกับงานวิจัยของภิมณปภัค สุพรชัย ภัคดี และนุชนรา รัตนศิระ ที่พบว่า การตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนบ้านบางน้ำจืด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรวบรวมข้อมูล ด้านการระบุปัญหา และด้านการเลือกทางเลือกที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการระบุปัญหา การรวบรวมข้อมูล เป็นขั้นตอนแรกที่เป็นพื้นฐานสำคัญของกระบวนการ ตัดสินใจ ครูต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ในการทำงานอยู่เสมอ ทำให้มีความชำนาญในการมองเห็นและระบุปัญหา ได้อย่างชัดเจน (ภิมณปภัค สุพรชัยภัคดี และนุชนรา รัตนศิระประภา, 2562) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพวรรณ คำเพ็ญ ที่พบว่า การตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชุมพร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (นพวรรณ คำเพ็ญ, 2562)

3. ความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับความสามารถในการ ตัดสินใจโดยภาพรวมของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .724$) สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของ ความฉลาดทางอารมณ์ต่อประสิทธิภาพในการตัดสินใจของครู ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า ครูที่มีความฉลาดทาง อารมณ์สูงมีแนวโน้มที่จะมีความสามารถในการตัดสินใจที่ดีกว่า และความสัมพันธ์นี้อยู่ในระดับที่ค่อนข้างแข็งแกร่ง ($r = .724$) ซึ่งเป็นค่าสหสัมพันธ์ที่สูงพอสมควร ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับทฤษฎีความฉลาดทางอารมณ์ (Theory of Emotional Intelligence) ของ Goleman, D. ที่เน้นย้ำถึงอิทธิพลของอารมณ์ต่อกระบวนการคิดและ การตัดสินใจของบุคคลที่แตกต่างจากมุมมองดั้งเดิมที่เน้นเฉพาะเหตุผลเชิงตรรกะ Goleman, D. ได้อธิบายถึง องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ว่าประกอบด้วย การตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง (Self-Awareness), การจัดการกับอารมณ์ของตนเอง (Self-Regulation), การสร้างแรงจูงใจให้ตนเอง (Self-Motivation), การเข้าใจ ความรู้สึกของผู้อื่น (Empathy), และทักษะทางสังคม (Social Skills) ซึ่งล้วนเป็นองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการคิด การตัดสินใจ และการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ การตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง ช่วยให้ครูเข้าใจอคติทางอารมณ์ ที่อาจเกิดขึ้นขณะตัดสินใจ ทำให้สามารถหลีกเลี่ยงการตัดสินใจที่มาจากอารมณ์ชั่ววูบได้ การจัดการกับอารมณ์ ของตนเอง ช่วยให้ครูรักษาความสงบและมีสติเมื่อเผชิญสถานการณ์ที่กดดันหรือซับซ้อน ซึ่งเอื้อต่อการคิดวิเคราะห์ ข้อมูลอย่างรอบคอบ การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (Empathy) และทักษะทางสังคม มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งใน การตัดสินใจในบริบททางการศึกษา ซึ่งครูต้องปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน ผู้ปกครอง และเพื่อนร่วมงาน การเข้าใจ ความรู้สึกของผู้อื่นจะช่วยให้ครูพิจารณาผลกระทบของการตัดสินใจต่อบุคคลรอบข้างได้อย่างรอบคอบ และ สามารถตัดสินใจที่จะสร้างประโยชน์สูงสุดแก่ทุกฝ่าย ครูที่สามารถรับรู้อารมณ์ของตนเองและผู้อื่นได้ดี จะมีข้อมูลที่ ครบถ้วนมากขึ้นในการพิจารณาสถานการณ์ การใช้ประโยชน์จากอารมณ์เพื่ออำนวยความสะดวกในการคิด (Facilitating Thought) อารมณ์สามารถนำมาเป็นข้อมูลหรือสัญญาณในการชี้นำการคิดให้พุ่งเป้าไปยังประเด็น สำคัญ หรือกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการหาทางเลือก การเข้าใจอารมณ์ (Understanding Emotions) ครูที่เข้าใจว่า อารมณ์ต่าง ๆ มีความหมายอย่างไรและพัฒนาการอย่างไร จะสามารถประเมินสถานการณ์ได้อย่าง

แม่นยำและคาดการณ์ผลลัพธ์ของการตัดสินใจได้ การจัดการอารมณ์ (Managing Emotions) ความสามารถในการจัดการอารมณ์ทั้งของตนเองและผู้อื่น จะช่วยให้ครูรักษาสมดุลทางอารมณ์และตัดสินใจภายใต้สภาวะการณ์ที่เหมาะสม ไม่ใช่ใช้อารมณ์นำเหตุผล ดังนั้น ผลการวิจัยที่พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับความสามารถในการตัดสินใจ (Goleman, D., 1995) จึงสอดคล้องกับแนวคิดของ Mayer, J. D. et al. ที่มองว่าความฉลาดทางอารมณ์เป็นชุดของความสามารถที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมกระบวนการคิดและตัดสินใจให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของครูที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่หลากหลายที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ของนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นความสำคัญของการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ในครู ซึ่งไม่เพียงแต่ช่วยให้ครูจัดการกับความท้าทายทางอารมณ์ในวิชาชีพได้ดีขึ้น แต่ยังส่งผลโดยตรงต่อความสามารถในการตัดสินใจที่มีคุณภาพ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารจัดการชั้นเรียน การแก้ปัญหาทางการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน (Mayer, J. D. et al., 2016)

สรุปและข้อเสนอแนะ

ความฉลาดทางอารมณ์ของครูโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ความสามารถในการตัดสินใจของครูทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากเช่นกัน และความฉลาดทางอารมณ์ของครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการตัดสินใจของครูอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .724$) และผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของครู โดยเน้นทักษะทางสังคม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผ่านการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการสื่อสาร การสร้างความสัมพันธ์การทำงานเป็นทีม และการรับมือกับสถานการณ์ที่ซับซ้อน พร้อมสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เช่น การรวมกลุ่ม PLC เพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติงาน ขณะเดียวกันควรพัฒนาความสามารถในการประเมินผลการตัดสินใจ ซึ่งแม้ครูมีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก แต่ยังต้องการพัฒนา โดยจัดฝึกอบรมที่เน้นการประเมินหลังการตัดสินใจ การตั้งเป้าหมายที่วัดผลได้ และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งนี้ควรสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการสะท้อนคิดและการประชุม PLC เพื่อพัฒนาทักษะดังกล่าว และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาอิทธิพลของความฉลาดทางอารมณ์ที่มีต่อความสามารถในการตัดสินใจของครู โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทราบว่าองค์ประกอบใดของความฉลาดทางอารมณ์มีอิทธิพลต่อความสามารถในการตัดสินใจมากที่สุด และควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการตัดสินใจของครูระหว่างโรงเรียนในสังกัดต่าง ๆ เพื่อนำผลมาพัฒนาครูในแต่ละสังกัดได้อย่างเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

ทิตนา แคมมณี. (2560). ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 21). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นพวรรณ คำเพ็ญ. (2562). การตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- พิมพ์ใจ วิเศษ. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูอำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม. ใน *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ภิมณปภัค สุพรชัยภักดี และนุชนรา รัตนศิริประภา. (2562). การตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนบ้านบางน้ำจืด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 10(1), 338-350.
- วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา. (2555). การปรับตัว (จิตวิทยา) สุขภาพจิต จิตเวชศาสตร์ บุคลิกภาพ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2567). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564 - 2569)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร.
- Brackett, M. A. et al. (2010). Emotion-Regulation ability, burnout, and job satisfaction among British secondary-school teachers. *Psychology in the Schools*, 47(4), 406-417.
- Collie, R. J. & Martin, A. J. (2017). Teachers' sense of adaptability: Examining links with perceived autonomy support, teachers' psychological functioning, and students' numeracy achievement. *Learning and Individual Differences*, 55(2017), 29-39.
- Dulewicz, V. & Higgs, M. (2000). Emotional intelligence: A review and evaluation study. *Journal of Managerial Psychology*, 15(4), 341-372.
- Goleman, D. (1995). *Emotional intelligence: Why it matters more than IQ*. Publisher: Bantam Books.
- _____. (1998). "What Make the Leader?". *Harvard Business Review*, 76(1998), 93-104.
- Hinkle, D. E. et al. (2003). *Applied statistics for the behavioral sciences (5th ed.)*. Boston, MA: Houghton Mifflin Company.
- Jennings, P. A. & Greenberg, M. T. (2009). The prosocial classroom: Teacher social and emotional competence in relation to student and classroom outcomes. *Review of Educational Research*, 79(1), 491-525.
- Kovalchuk, V. et al. (2022). Development of emotional intelligence of future teachers of professional training. *International Journal of Early Childhood Special Education (INT-JECSE)*, 14(1), 39-51.

- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Lopez-Vargas, P. et al. (2023). Interactions between formal and informal institutions governing community and small-scale timber enterprises: The case of the Ampiyacu river basin in the Peruvian Amazon. *Forest Policy and Economics*, 157(2023), 103070.
- Mandinach, E. B. & Gummer, E. S. (2016). Every teacher should succeed with data literacy. *Phi Delta Kappan*, 97(8), 43-46.
- Mayer, J. D. & Salovey, P. (1997). What is emotional intelligence? In P. Salovey and D. Sluyter (Eds.), *Emotional development and emotional intelligence: Educational implications* (pp. 3-34). New York: Basic Books.
- Mayer, J. D. et al. (2016). The ability model of emotional intelligence: Principles and updates. *Emotion Review*, 8(4), 290-300.
- Shavelson, R. J. & Stern, P. (1981). Research on teachers' pedagogical thoughts, judgments, decisions, and behavior. *Review of Educational Research*, 51(4), 455-498.
- Simon, H. A. (1960). *The new science of management decisions*. New York: Harper & Brother.
- Skaalvik, E. M. & Skaalvik, S. (2011). Teacher job satisfaction and motivation to leave the teaching profession: Relations with school context, feeling of belonging, and emotional exhaustion. *Teaching and Teacher Education*, 27(6), 1029-1038.
- Sutton, R. E. & Wheatley, K. F. (2003). Teachers' emotions and teaching: A review of the literature and directions for future research. *Educational Psychology Review*, 15(4), 327-358.
- Vanlommel, K. et al. (2017). Teachers' decision-making: Data based or intuition driven? *International Journal of Educational Research*, 83(1), 75-83.